

ORMANDA ÖLÜM YOKMUŞ

Latife Tekin

(2000)

Öykü Ormanın gizil doğasının içinde kendini güvende hisseden Emin ve Yasemin'in kentli insanların içine karışma veya karışmama konusundaki düşüncelerini içeren "Ormanda Ölüm Yokmuş" gizli bir aşk öyküsüdür. Emin'in geçmişini oluşturan eski karısını, dostunu ve sevgilisini anlatırken yaşadığı ikilem ormanda görülmez, kendisi Yasemin'in aksine ormanda kalmak ister. Emin'e göre daha gerçekçi olan Yasemin ise, kent yaşamına dönmek için arkadaşını ikna etmeye çalışır. Bir sabah pencereden dışarı bakarken gördüğü sokak manzarası, doğa ve yaratılış üzerine çeşitli ilhamlar getirir. Emin'in sevgilisi Zümrüt'ten ayrılırken yaşadığı aşk acısı ve eski karısı Gece hakkındaki düşünceleri Yasemin sayesinde işlevleştirilir. Emin kendisine ölümsüzlük hissi veren ormanda Yasemin ile ileride yapacaklarını konuşmak isterken, Yasemin yaşadıkları hayatı eleştirmekle meşguldür.

Tema

Aşk Pek çok aşk romanından farklı bir tarzda yazılmış olan "Ormanda Ölüm Yokmuş" adlı romanın teması "aşk" olarak görülür. Soyut düşüncelere önem veren yazarın tek kaygısı bir ilişki sürecinde kadın ve erkeğin bakış açısı ile içsel bunalımlarının dillenmesidir.

Zümrüt ile yaşadığı aşkın bitmiş olmasının verdiği acıdan ziyade Yasemin'e karşı duyduğu yeni hislerin dışı vurumu olarak tema, aşk ile yaşamının güçlüğü üzerinedir.

Kişiler

Emin Hassas ve derin düşünen biri olarak kaotik bir ruh hali taşıyan Emin, aslında kendisi dahil canlı-cansız tüm doğayı sorgulayan entelektüel bir kişidir. Sessizliği ve dinginliği seven Emin için orman sonsuzluğu ifade eder. Yasemin'in eleştirilerine karşı kimi zaman sert ve kırıncı olabilen Emin, yaşadığı ilişkilerin genelindeki mutsuzluktan dolayı karamsar bir ruh halinde kalmayı tercih eder. Rüyalarının ve içinde yaşadığı aşkın peşinde olan karakterin gerçeklerle yüzleşmekten korkması kötümserliğinin ve tedirginliğinin bir yansımasıdır. Kendine olan güveni de yitirdiği için insan içine karışmayı arzu etmeyen Emin'in iç huzurunu sağlamak adına bir gayreti bulunmaz.

Yasemin Ormanda olduğu süre boyunca Emin'in içsel sıkıntılarını dinleyen, akıl vermeye çalışan, gerçekçi kişiliği ile öne çıkan biridir. Yirmili yaşlarında olmanın verdiği canlı yapısı nedeni ile insan içine karışarak yaşamının mantıklı olduğunu savunan Yasemin, konuşmaktan büyük haz alır. Olaylara karşı her ne kadar yüzeysel olsa da ilgisi ve merakı diridir. Emin'e söylediği fikirler zaman zaman mantıklı geldiği için karşı tarafı ikna etme konusunda da başarılı olduğu görülür. Ormanın ve doğanın farklı algılarından kurtulmak için Emin'i kente dönmesini isteyen Yasemin'in ormanda onunla birlikte kalmasının en büyük nedeni ortak duyguları olmasıdır. Kadınsal duyguları nedeni ile hayli hassas olan Yasemin'in ölüm korkusu, erken yaşta önce annesi sonra da sevdiği adamı kaybetmesinden ileri gelir. Hayata karşı yaşadığı acı tecrübeler onu Emin'e iter. İlimli, yapıcı ve kaderci bir kişiliğe sahiptir.

Gece Emin'in karısı olan Gece, hem kendisinin hem de eşinin yakın arkadaşıdır. Ud çalıp şarkı söyleyerek Emin'in yanında olmaya çalışan Gece kadın, Yasemin'in de yakın arkadaşıdır.

Yurt Emin'in en yakın arkadaşı olan Yurt, Emin'i her daim dinleyen iyi biridir.

Zümrüt Emin'in sevgilisi olan Zümrüt, ondan ayrıldığı için aşk acısı yaşamasına neden olan kişidir. Emin'den değer görmesine ve aralarında aşk olmasına rağmen Zümrüt, Emin'i terk eder.

ANA KARAKTERLER

Emin (İçe Dönük)

Karakter Hassas ve derin düşünen biri olarak kaotik bir ruh hali taşıyan Emin, aslında kendisi dahil canlı-cansız tüm doğayı sorgulayan entelektüel bir kişidir. Sessizliği ve dinginliği seven Emin için orman sonsuzluğu ifade eder. Yasemin'in eleştirilerine karşı kimi zaman sert ve kırıncı olabilen Emin, yaşadığı ilişkilerin genelindeki mutsuzluktan dolayı karamsar bir ruh halinde kalmayı tercih eder. Rüyalarının ve içinde yaşadığı aşkın peşinde olan karakterin gerçeklerle yüzleşmekten korkması kötümserliğinin ve tedirginliğinin bir yansımasıdır. Kendine olan güveni de yitirdiği için insan içine karışmayı arzu etmeyen Emin'in iç huzurunu sağlamak adına bir gayreti bulunmaz.

Aktivitelere Doğaya karşı ilgisini resim yaparak bütünleyen Emin şairlik ve yazarlık üzerine de eleştiri yapabilecek kadar yetenekli biridir. Pek çok rüya görür ve rüyalarını sık sık paylaşır. Yasemin'e rüyalarından ve geçmişinden bahsederken yaptığı orman yürüyüşleri onu mutlu eder. Yaptığı konuşmalardan sonra genelde içsel hesaplaşmalar yapar, piyano çalar, yazı yazar. Maddi kaygılarının başlayacağını bilmesi zamanla onu Yasemin'e hak vermeye iter ve farkında olmadan Yasemin ne dese yapmaya başlar.

ÖRNEK ANILAR

Tedirgin Yasemin, Emin'in sert tavırlarının altında tedirginliğinin yattığına inanır. Emin'in kente dönüp insan içine karışmak istemeyişinin en belirgin sebebi de hiçlik konusundaki tedirginliği olarak belirir: "Sezebildiği kadarıyla, Emin'in yaptığı her şeyde göze çarpan özenin, iç titizliğinin altında bu sınırı aşma korkusu yatıyordu. Ama aynı zamanda insanı karamsarlığa düşürecek bir sıklıkla dağılmaktan, aklın ötesine savrulup gitmekten söz ederdi. Anlaşılan oydu ki, her an kusursuz bir ölçü tutturmaya çalışmanın gerginliğinden sıyrılıp sonsuza dek rahatlamak istiyordu."

Güvensiz İnsanlardan uzaklaşmak isteyen Emin, kendini sadece ormanda güvende hisseder, orman dışındaki çevre, yaşam ve insanlar ona güven vermez: "Yasemin'in aklından geçenleri okumaya çalıştığını fark edince başını ümitsizce sallayıp, "Ben neyim ki, kim oluyorum ki..." diye mırıldandı. Elini alınına dokundurup düşüncelerinin işe yaramadığını belli ettikten sonra bakışlarını uzaklara çevirdi."

Hassas Duygusallığını hassas yapısından alan Emin'in yaşadıklarından etkilendiği için melankoli bir ruh haline büründüğü, topladığı yaprakları dahi atmaktan korktuğu görülür: "İnsan berbat bir canlı, kendini korumak için her şeyi untabiliyor, bir gün topladığım bütün yaprakları kaldırıp atarım diye korkuyorum, bir gün hepsini yaktığımı düşün..."

Kötümser Yazarların yas tuttuğunu düşünen Emin, Yasemin ile olan sohbetlerinde ve kendi iç dünyasında da kötümser bir kişilik sergiler: "Çoğu konuşmasını, "Yarın güneş doğmazsa hiç bir şey olmaz," diyerek noktalar, Yasemin hemen her defasında afallar, utanca benzer bir duyguya kapılırdı, bu öyle basit bir gerçektir ki çünkü."

Asabi Genel anlamda sert ve kırıncı eleştiriler yapan Emin, kendi ile ilgili bir konu hakkında konuşurken de asabi tavırlar sergiler. Rüyasında gördüklerini paylaşırken merakla kendine devamını soran Yasemin'e de sert bir şekilde yanıt verir: "Sonra?.. Sonra peki..." Emin bu kez Yasemin'e, "Sesimden bittiğini anlamıyor musun?" diyerek tepki gösterdi. "Ne sonrası?.. Dinlemiyorsun beni!"

Geleneksel Kadın ve erkek olmayı duygusal bazda birbirinden ayıran Emin, ormanı sevmesini erkek olmasına bağlarken; Yasemin'in sevmemesini kadın olmasına bağlaması geleneksel bir düşünce yapısına sahip olduğunu gösterir: "Tabii, kadınsın... Kadın olduğun için ormanda dolaşmak seni korkutuyor, orman,

kadınların gezip dolaşacakları bir yer değil, gelmekten vazgeçersen canım biraz sıkılır elbette, ama evinde otur, kadınlar en çok evlerinde oturduklarında mutlu oluyor.”

Huzursuz Birlikte olduğu kadının veya kadınların bir şekilde kendini terk etmesinden sebep yüreğinde taşıdığı aşkla yaşamaya çalışan Emin, kalbini açtığı Yasemin'den de emin olmadığı için huzursuzdur: “Korkuyor muydum, belki... Huzur durağanlık demek. Buna da katlanabilirim ama yanımda beni seven, sevdiğim bir kadın olursa... O kadını bulamadığım için huzura eremiyorum...”

Kaotik Ruh durumu karışık olan Emin'in Yasemin'e karşı hisleri ne kadar yoğun olsa da ikisinin de yaşadığı acıdan dolayı açılması zorlaşır. Kendini tam anlayamayan Emin'in tekrar resim yapmaya dönecek olması, insan içine karışıp lokantaya gitmesi, iki insanla konuşması ve buna rağmen normale dönmekte zorlanması karmaşık iç dünyasını yansıtır: “Beceremedik, olmadı bu yolculuk gördüğün gibi...” dedi Emin, “artık yapacağımız hiçbir şey bana gerçekmiş gibi gelmeyecek, biliyorum bunu...” Bir benzin istasyonunda deponun dolmasını beklerken boşanıp hiçkırarak ağlamaya başladı.”

Gayretsiz/Kayıtsız Birliktelikleri ile avunmaya çalışan Emin'in düşsel yolculuğunda Yasemin'in sözlerine kayıtsız olması ve kendini değiştirmek adına herhangi bir çabasının olmayışı gayretsiz bir kişiliği olduğunu gösterir. Yasemin, yolda gördükleri kaza hakkında yazmak isterken Emin bu düşünceyi gereksiz bulunduğunu ifade eder: “Yazıp da ne yapacaksın!” dedi Emin. “Unut, boş ver... Her şeyi unut, yaprakları, bulutları, adamı... En iyi şey unutmak... Yazarsan, o adama yardıma gitmediğimizi anımsamak zorunda kalırsın, insanın kendinden gizlemeye çalıştığı zavallılıkları öldürücüdür, adamı kaderine terk ettik, anlatacağın şey buysa, sen bilirsin...”

Yasemin (Dışa Dönük)

Karakter Ormanda olduğu süre boyunca Emin'in içsel sıkıntılarını dinleyen, akıl vermeye çalışan, gerçekçi kişiliği ile öne çıkan biridir. Yirmili yaşlarında olmanın verdiği canlı yapısı nedeni ile insan içine karışarak yaşamının mantıklı olduğunu savunan Yasemin, konuşmaktan büyük haz alır. Olaylara karşı her ne kadar yüzeysel olsa da ilgisi ve merakı diridir. Emin'e söylediği fikirler zaman zaman mantıklı geldiği için karşı tarafı ikna etme konusunda da başarılı olduğu görülür. Ormanın ve doğanın farklı algılarından kurtulmak için Emin'i kente dönmesini isteyen Yasemin'in ormanda onunla birlikte kalmasının en büyük nedeni ortak duyguları olmasıdır. Kadınsal duyguları nedeni ile hayli hassas olan Yasemin'in ölüm korkusu, erken yaşta önce annesi sonra da sevdiği adamı kaybetmesinden ileri gelir. Hayata karşı yaşadığı acı tecrübeler onu Emin'e iter. İlimli, yapıcı ve kaderci bir kişiliğe sahiptir.

Aktiviteler Hayatını sorgulamasının bir sonucu olan yaratıcı kişiliği nedeni ile öyküler yazmaktan hoşlanan Yasemin; rüya, yapraklar, bulutlar ve doğa üzerine konuşarak düşsel bir ormanda Emin'i karamsarlıktan kurtarmaya çalışır. Ölen sevgilisinin fısıldadığı “Ölümler Kitabı” öyküsü hakkında Emin ile konuşurken aşka dair imalarda bulunan Yasemin'in yaprak toplayıp saklamak gibi bir alışkanlığı vardır. Sinema, belgesel ve televizyon izlemeye de vakit ayırır.

ÖRNEK ANILAR

Konuşkan Düşündüğü her şeyi söyleme gereği duyan Yasemin, sese ve kelimelere büyük önem verir: “ Yasemin de sesiyle geçiyordu dünyadan. Düşüncelerinin uyanıp canlanması için yüreğine doğan her şeyi söze dökmesi gerekiyordu. Emin nasıl uyurken düşünüyorsa o da derin, saklı gerçekleri konuşurken keşfediyordu. Bazen sesine öyle bir coşkuyla kapılıp giderdi ki Emin'in artık kendisini dinlemez olduğunu fark etmezdi.”

Cesaretsiz/Korkak Annesini erken yaşta kaybetmesinin yanısıra sevdiği adamı da ölümle kaybeden karakterin korkuları yalnızca yokluk üzerine değildir. Yasemin emin olmadığı her şeye karşı kuşkulu ve tedirgin yaklaşır: “Ama kımıldayamadım yerimden, korktum, gidersem diyordum, onun gibi görünmez olurum, katılaşıp kaldım öyle, lamba açık, sabaha dek, camdan sesleneyim istiyordum, ama başımı sizden yana çevirme düşüncesi bile bana korku veriyordu, telefon az ötemde duruyor, uzanamıyorum işte...”

Dürüst Emin'in dahi dikkatini çeken ölçüde dürüst ve açık sözlü olan Yasemin, kimi zaman kırıcı dahi olan bir yapıya sahiptir: "Yasemin, ümitsiz bir salınıyla yaklaşır, "Hiç açık değilsin," dedi "alt tarafı sen de herkes gibi gelecekte neler olacağını merak ediyorsun ama hafif kaçır diye başka başka şeyler söylüyorsun... İçten olsana biraz."

Yan yana geldiklerinde, "Niye hafif kaçsın canım," dedi Emin, "kafanda benimle ilgili hep böyle kuşkular var... İçtenlikle kalabalık birbirine çok yakın şeylerdir diye konuşmamış mıydık seninle?"

Gerçekçi Emin ile beraber iken kendini daha güvende hisseden Yasemin için ölen sevgilisinin acısını tek başına yaşamak hayli zordur. Bu açıdan kendini değerlendiren Yasemin'in düşünceleri bir öz eleştiri niteliğindedir: "Eskiden sen hep tembel biri olduğunu söyler dururdun ya Emin, ben nasıl biriyim acaba diye gizli gizli düşünürdüm içimden, ne mal olduğumu keşfettim, sorumsuzum, dedim kendime, benim en temel özelliğim de bu, zaten sorumsuz olmasam ikimiz bir ilişki kuramazdık sanırım, dönüp baktığımda apaçık görüyorum ki, her türlü sorumluluktan kaçarak farklılaşmışım... O yüzden ben de senin lüksünüm diyebiliyorum ya zaten..."

Kadercil/ Huzurlu Huzuru ve dinginliği kaderine razı gelmekte bulan Yasemin, yaşadığı zamana odaklı biri olarak anı güzelleştirmek için çabalar: "Yasemin, "Benim kendimle ilgili hiç böyle düşüncelerim, düşlerim olmadı," diye mırıldandı, "nasıl geldiyse öyle yaşadım, benim için önemli olan yaşadığım anı güzelleştirmektir, zamanın içinden iyi bir duyguyla geçmek, hepsi bu... Çatışma yok... Benim içimdeki özlem hep şimdiye dönüktü, bence insanlar geçmişin üzüntüsü ve geleceğin korkusu, merakı ve endişesi arasında sıkışıp kalıyorlar... Bu çok acı bir şey..."